

Netmáli

Rekstur

Skilmálar:	C3
Útgáfa:	3.0
Dags:	01.05.2009

C.3 Skilmálar um öflun og uppgjör vegna varaafls

0. Breytingar frá fyrri útgáfu

- 0.1 Nýjum skilgreiningu í greinum 2.1. 2.5 og 2.10 hefur verið bætt við.
- 0.2 Greinar sem áður höfðu númerin 2.1-2.3 hafa nú númerin 2.2-2.4.
- 0.3 Greinar sem áður höfðu númerin 2.4-2.7 hafa nú númerin 2.6-2.9.
- 0.4 Greinar sem áður höfðu númerin 2.9-2.11 hafa nú númerin 2.12-2.14.
- 0.5 Grein 2.11 hefur verið breytt. Hún var áður: „Varastöð er virkjun sem einungis vinnur raforku tímabundið vegna bilunar eða truflunar í raforkukerfinu.“
- 0.6 Grein 5.2 hefur verið breytt. Hún var áður: „Landsnet og dreifiveita geta í sameiningu eða hvor aðili um sig tekið ákvörðun um að ræsa varastöðvar þegar þörf er á vegna rekstrartruflana í flutningskerfinu.“
- 0.7 Nýrri grein 5.3 hefur verið bætt við.
- 0.8 Greinar sem áður höfðu númerin 5.3 og 5.4 hafa nú númerin 5.4 og 5.5.

1. Inngangur

- 1.1 Skilmálar þessir eru settir á grundvelli raforkulaga nr. 65/2003 með síðari breytingum, reglugerðar nr. 1040/2005 um framkvæmd raforkulaga, reglugerðar nr. 1050/2004 um raforkuviðskipti og mælingar með síðari breytingum og reglugerðar nr. 513/2003 um kerfisstjórnun í raforkukerfinu.
- 1.2 Skilmálar þessir hafa verið staðfestir af ráðherra sbr. 6 mgr. 9. gr raforkulaga.

2. Skilgreiningar

Eftirfarandi skilgreiningar gilda fyrir skilmála þessa:

- 2.1 Flutningskerfi er raflínur og mannvirki þeim tengd sem nauðsynleg eru til að flytja raforku frá virkjunum til stórnotenda og til dreifiveitna á þeim afhendingarstöðum sem taldir eru upp í viðauka með raforkulögum nr. 65/2003 með síðari breytingum. Það nær frá háspennuhlið stöðvarspenna virkjana sem tengjast því, sbr. 3. mgr. 5. gr., að háspennuhlið aðveituspenna stórnotenda eða dreifiveitna.
- 2.2 *Raforkukerfi* er allur sá búnaður sem notaður er við vinnslu, flutning og dreifingu raforku og myndar starfræna heild.

- 2.3 *Reglunarafslmarkaður* er innkaupsmarkaður Landsnets fyrir reglunarafli.
- 2.4 *Rekstrartruflun* er sjálfvirk útleysing, handvirkt rof sem ekki var gert ráð fyrir eða misheppnuð innsetning eftir bilun í raforkukerfinu.
- 2.5 *Tímabundnar flutningstakmarkanir* eru kerfisöngur sem hafa ekki verið skilgreindar sem varanlegar flutningstakmarkanir og eru ekki afleiðing rekstrartruflana.
- 2.6 *Uppreglun* á við þörf fyrir jákvætt reglunarafli, þ.e. það afli sem þarf að bæta inn á kerfið þegar raunnotkun er meiri en áætluð notkun í raforkukerfinu í heild.
- 2.7 *Varaafli* á við aflgetu tiltæktrar virkjunar, sem ekki er fösuð við raforkukerfið, en hægt er að ræsa, fasa við kerfið og nýta að fullu innan ákveðinna tímamarka eftir að beiðni er send.
- 2.8 *Varaafllssamningur* er samningur milli Landsnets og varaafllsseljanda sem tryggir Landsneti aðgang að varastöðvun varaafllsseljanda.
- 2.9 *Varaafllsseljandi* er rekstraraðili einnar eða fleiri varastöðvar.
- 2.10 *Varanlegar flutningstakmarkanir* eru kerfisöngur sem er viðvaranda á ákveðnum stað af kerfislegum ástæðum og eru ekki afleiðing rekstrartruflana.
- 2.11 *Varastöð* er virkjun sem einungis vinnur raforku tímabundið vegna bilunar eða truflunar í raforkukerfinu, vegna aðstæða sem eru líklegar til að geta valdið rekstrartruflunum í flutningskerfinu eða vegna tímabundinna flutningstakmarkana í flutningskerfinu.
- 2.12 Virkjun er mannvirki sem notað er til vinnslu raforku. Tvær eða fleiri einingar sem mynda eðlilega heild og tengjast flutningskerfinu eða dreifikerfi gegnum sameiginleg tengivirki teljast ein virkjun.
- 2.13 Virkjun er *ótiltæk*, ef hún er biluð eða í viðhaldi, annars er hún *tiltæk*, þ.e. tilbúin í rekstur.
- 2.14 *Vinnslufyrirtæki* er fyrirtæki sem stundar vinnslu á raforku eða hefur fengið virkjunarleyfi.

3. Almenn

- 3.1 Landsnet sinnir lögboðinni skyldu sinni um að tryggja öryggi og gæði við raforkuafhendingu, meðal annars með varaafllssamningum við varaafllsseljendur þess efnis að þeir tryggi aðgengi Landsnets að ákveðnum varastöðvum. Í þeim samningum er tekið fram hversu mikið varaafli skuli tiltækt í hverri stöðvanna allt árið um kring og verð fyrir aðgengið. Enn fremur skal tilgreina í samningunum hvert er umsamið einingargjald á hverja kWh í varaafllskeyrslu.
- 3.2 Landsnet metur árlega á grundvelli ástands flutningskerfisins hvaða varastöðvar gerður er varaafllssamningur um. Ákvörðun Landsnets um slíka samningsgerð skal byggð á málefnalegum og hlutlægum sjónarmiðum.
- 3.3 Þær varastöðvar sem gerður er varaafllssamningur um skulu eingöngu notaðar í þeim tilvikum sem tilgreind eru í 5. og 6. greinum þessara skilmála. Landsneti er þó heimilt að gera undanþágu frá þessu. Ekki skal gripið til varaaflls vegna notkunar sem er skerðanleg samkvæmt samningum viðkomandi dreifiveitu.

4. Tæknilegar kröfur til samningsbundinna varastöðva

- 4.1 Varaafllsseljandi skal tryggja að varastöð sem hann rekur hafi á hverjum tíma aðgengilegt það varaafli sem um hefur verið samið við Landsnet. Enn fremur skal varaafllsseljandi tryggja að hans varastöðvar séu tengdar raforkukerfinu og komnar í fullan rekstur innan einnar klukkustundar frá því að boð um vinnslu koma frá stjórnstöð Landsnets.
- 4.2 Varaafllsseljandi skal tryggja að varastöðvar hans geti framleitt umsamið afli samfleytt í að lágmarki 36 klst.

- 4.3 Ef taka þarf varastöð úr rekstri, t.d. vegna viðhalds, ber viðkomandi varaafsseljanda að sækja um það til stjórnstöðvar Landsnets með minnst 1 viku fyrirvara. Landsneti er heimilt að ákveða í samráði við varaafsseljandann annan tíma til viðhalds en sótt er um.
- 4.4 Ef varastöð er ótiltæk vegna bilunar eða annarra ófyrirséðra atvika, ber viðkomandi varaafsseljanda að upplýsa stjórnstöð Landsnets um það eins fljótt og unnt er. Varaafsseljandinn skal einnig gera ráðstafanir svo fljótt sem unnt er til að lagfæra bilunina og gera varastöðina tiltæka.

5. Notkun varaafls vegna flutningskerfisins og dreifikerfis

- 5.1 Landsnet tekur ákvörðun, í samráði við varaafsseljanda og dreifiveitu á viðkomandi veitusvæði, um vinnslu rafmagns með varastöðvum þegar þörf er á vegna viðhalds í flutningskerfinu.
- 5.2 Landsnet og dreifiveita geta í sameiningu eða hvor aðili um sig tekið ákvörðun um að ræsa varastöðvar þegar þörf er á vegna rekstrartruflana í flutningskerfinu eða vegna aðstæða sem eru líklegar til að geta valdið rekstrartruflunum í flutningskerfinu.
- 5.3 Landsnet tekur ákvörðun um vinnslu rafmagns með varastöðvum þegar þörf er á vegna tímabundinna flutningstakmarkana í flutningskerfinu.
- 5.4 Dreifiveita tekur ákvörðun, í samráði við varaafsseljanda og Landsnet, um vinnslu rafmagns með varastöðvum þegar þörf er á vegna viðhalds í dreifikerfi.
- 5.5 Dreifiveita tekur ákvörðun um vinnslu varastöðva þegar þörf er á vegna rekstrartruflana í dreifikerfi hennar.

6. Notkun varaafls vegna rekstrartruflana hjá vinnslufyrirtækjum

- 6.1 Landsnet tekur ákvörðun, í samráði við varaafsseljanda, um framleiðslu varastöðva þegar þörf er á vegna rekstrartruflana hjá vinnslufyrirtækjum.
- 6.2 Leiði rekstrartruflun hjá vinnslufyrirtæki til þess að vinnsla virkjunar hans skerðist verulega eða alveg mun Landsnet svo fljótt sem auðið er útvega varaafli, ef þörf er á í allt að 10 klukkustundir. Í undantekningartilvikum getur vinnslufyrirtæki samið um útvegum varaafls í lengri tíma en 10 klukkustundir. Ekki er tryggt að varaaflið komi að öllu leyti í stað vinnslu virkjunarinnar.
- 6.3 Það varaafli sem Landsnet útvegar í þessum tilgangi er takmarkað við það varaafli sem Landsnet hefur til umráða á hverjum tíma að frádregnu því sem þegar er nýtt þá stundina vegna flutningskerfisins.

7. Ákvörðun varaaflskostnaðar aðila

- 7.1 Landsnet greiðir varaafsseljendum samkvæmt varaafssamningi fyrir að varastöðvar séu tiltækar.
- 7.2 Kostnaður við vinnslu varastöðva vegna viðhaldsaðgerða í flutningskerfinu og í dreifikerfi skiptist milli aðila samkvæmt nánara samkomulagi.
- 7.3 Sé gripið til varaafls á svæði tiltekinnar dreifiveitu vegna rekstrartruflana í flutningskerfinu skal Landsnet greiða varaafsseljendum samningsbundið einingargjald á hverja kWh í viðkomandi varaaflskeyrslu.
- 7.4 Sé gripið til varaafls á svæði tiltekinnar dreifiveitu vegna rekstrartruflana í dreifikerfi eða af völdum þriðja aðila, skal tilheyrandi kostnaður vegna vinnslu varastöðva greiddast af viðkomandi dreifiveitu.

- 7.5 Varaafllskostnaður vegna brottfalls virkjunar fyrstu 10 klukkustundirnar er innheimtur samkvæmt reglum um uppgjör jöfnunarorku. Varaafll er í þessu tilviki meðhöndlað sem tilboð til uppreglunar á reglunarafllsmarkaði á samningsbundnu einingargjaldi.
- 7.6 Vinnsla varaaflls í lengri tíma en 10 klukkustundir samkvæmt ósk ákveðins vinnslufyrirtækis vegna brottfalls virkjunar, er á kostnað vinnslufyrirtækisins, en Landsnet annast milligöngu um greiðslur í samræmi við gildandi greiðsluskilmála.

8. Uppgjör varaaflls

- 8.1 Landsnet gerir upp og greiðir varaafllsseljendum samkvæmt samningi kostnað vegna varaaflls og sér um innheimtu á kostnaði vegna vinnslu varastöðva, sbr. gr. 7.1 - 7.6. Reikningar varaafllsseljanda skulu gerðir fyrir hvern almanaksmánuð og berast Landsneti í síðasta lagi 10 dögum eftir mánaðarlok. Í reikningi skal gerð grein fyrir hver ástæða varaafllskeyrslu var og yfir hvaða tímabil hún stóð yfir.
- 8.2 Uppgjör varaaflls skal gert mánaðarlega. Landsnet skal senda reikning með upplýsingum um greiðsluskyldu eða inneign til aðila að jafnaði 10 dögum eftir lok uppgjörstímabils. Útgáfudagur reiknings og síðasti greiðsludagur skal vera samkvæmt gr. 6.7 í almennum skilmálum um flutning rafmagns og kerfisstjórnun.

9. Ábyrgð

- 9.1 Ákvæði almennra skilmála um flutning raforku og kerfisstjórnun (nr. A.1) varðandi ábyrgð skulu einnig gilda um öflun og uppgjör vegna varaaflls.

10. Óviðráðanleg öfl

- 10.1 Ákvæði almennra skilmála um flutning rafmagns og kerfisstjórnun (nr. A.1) varðandi óviðráðanleg öfl skulu einnig eiga við um öflun og uppgjör vegna varaaflls.

11. Brot á skilmálum

- 11.1 Ef varaafllsseljandi vanrækir skyldur sínar samkvæmt skilmálum þessum, eða samningi um varaafll, getur Landsnet krafist úrbóta. Við sannanlegt brot á skuldbindingum varaafllsseljanda falla niður greiðslur til varaafllsseljanda frá Landsneti. Verði varaafllsseljandi ekki við kröfum Landsnets um úrbætur er Landsneti heimilt að rifta varaafllssamningi án frekari viðvörunar eða óska eftir að Orkustofnun aðhafist á grundvelli VII. og VIII. kafla raforkulaga, sbr. einnig gr. 9.4.
- 11.2 Ef kaupandi varaaflls vanrækir skyldur sínar samkvæmt skilmálum þessum er Landsneti heimilt að óska eftir að Orkustofnun aðhafist á grundvelli VII. og VIII. kafla raforkulaga.

12. Eftirlit og úrræði

- 12.1 Orkustofnun hefur eftirlit með því að fyrirtæki sem starfa á grundvelli raforkulaga nr. 65/2003 fullnægi þeim skilyrðum sem um starfsemina gilda samkvæmt lögum, reglugerðum og skilmálum þessum.
- 12.2 Komi upp ágreiningur um framkvæmd eða túlkun ákvæða þessara skilmála skal í þeim tilvikum þar sem Orkustofnun hefur úrskurðarvald á grundvelli VII. og VIII. kafla raforkulaga leita úrlausnar stofnunarinnar og úrskurðarnefndar raforkumála þar sem það á við. Heyri úrlausn ágreinings ekki undir Orkustofnun má vísa málinu til úrlausnar Héraðsdóms Reykjavíkur.

13. Tilvísanir

- 13.1 Varaafllssamningur.

13.2 A.1 Almennir skilmálar um flutning raforku og kerfisstjórnun.